

המדיר פרק שביעי כתובות

עו.

עין משפט נר מצוה

נה א ב מיי פ"ה מהל' אבות הליד טו"ע
ה"ע ט"ו ק"ו ט"ז
ג ו ג מיי פ"כ מהל'ט
מכ"ה הליד טמג
עש"ן פ"כ טו"ע חו"מ ט"ו
רכ"ז ט"ז א:

וחדא במקום תרתי **א**ו בלום הוא. וא"ת והא גזי בעל איכא נמי תרתי חדא דל"ן אדם מתפיים צמומין וחדא דל"ת לן למימר כאן נמצאו כאן היו והני תרי חוקי דבעל עדיפי טפי מהני תרי חוקי דלשה דכאן נמצאו כאן היו עדיף מחוקת הגוף דהא עודה צבית אציה על האז להציא ראייה

חדא במקום תרתי וחדא במקום תרתי לא אמרינן עד שלא התארס העמד הגוף על חוקתו לא איכא למומר מאי איכא חוקתו דאין אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו והאי ראה וניפיים הוא אדרבה חוקה אין אדם מיפיים במומין והעמד ממון על חוקתו רב אשי אמר רישא מנה לאבא בידך וסיפא מנה לי בידך איתיביה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי ^אמודה ר"מ במומין הראויין לכא עמה מבית ששל האב להביא ראייה ואמאי מנה לי בידך הוא הכא במאי עסקינן ביביתרת יתירת מאי ראייה מייית ראייה דראה וניפיים הוא: א"ר יהודה אמר שמואל

תוספות ר"ד

ר"א אמר רישא מנה לאבא בידך סיפא מנה לי בידך פי"א נמי אוקמינה כ"ג ורישא דאמר"י בעל מהימן משום דהו"ל מנה לאבא בידך שהוא טענת שמא שהאב טוען להוציא הכתובה בשבילו והיא טענת שמא שאינו ברור מתי נולדו בה המומין הללו. והלכך לא מהני חוקה דגופה כגון טענה האשה שהיא טענת ברי ויובה הכתובה לעצמו והיא מהניא ומפקינן בה ממונא ה"מ למאן דאית ליה חוקה דגופה אבל חוקה דגופא דאשה לא מהני ליה חוקה לדליליה לאפיך ממונא מחוקת אבל אילו הות [טוענת] כנגדו דכתובתה לעצמה ה"נ אשה מהימנא ואע"פ שלא נכנסה לרשות הבעל ולא אמרינן כאן נמצא וכאן היו ול"א האשה נאמנת וק"ל ה"ל כ"ג והיא בתרא. אמר ר"י א"ש המחליף פרה בחמור ומשך בעל החמור את הפרה ולא הספיק בעל הפרה למשוך את החמור עד שמת. על בעל החמור להביא ראייה שהי' חמורו קיים בעת משיכת הפרה ותנא תנא כה. פ"י בעל החמור משך את הפרה והחמור היה בביתו ותנן בספ"ק דקידושין כל העשה דמים באחר כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפין פי' כיון שמשך א' מהן נתחייב חבירו באונס חליפיו בכ"מ שהן ועכשיו נמי משעה שמשך את הפרה קם החמור ברשות בעל הפרה ואם מת לאחור משיכת הפרה לעצמו מת ואע"פ שהחמור בבית בעליו עומד וכשנמצא מת לא ידענו מתי מת זה אומר עד שלא משכת פרתו מת וברשותך מת וזה אומר לאחור שמשכתי פרתך מת וברשותך מת אמר שמואל שעל בעל החמור להביא ראייה שהי' חמורו קיים בעת משיכת הפרה ואם לא ימצא ראייה יחזור פרה לבעלה. ומסתמיע ממחנני דכלה ואמר"י ה"י כלה אי לימא כלה בבית אביה וכו'

ולא מהני ליה חוקת הגוף דגופה דגולד ספק צרשותו ואמרינן כאן נמצאו כאן היו וכשנכנסה לרשות הבעל והציא הבעל ראייה שעד שלא נתארסה היו זה מומין אלו פטור מכתובתה דעדיף טעמא דל"ן אדם מתפיים צמומין מהי"א דל"ן אדם שותה בכוס אלא אם כן בודקו א"כ השתא נמי דמיייתי ראייה דמשנתארסה היו זה המומין אמאי לא מיפטור מהני תרי טעמי ומאי שנה דכאן נמצאו כאן היו גרידא עדיפא מחוקת הגוף וחוקה דל"ן אדם מתפיים צמומין עדיף מחוקת דל"ן אדם שותה בכוס וכו' וכו' תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה מנייהו ויש לומר דודאי טעמי האשה עדיפי וכאן נמצאו כאן היו גרידא דעדיפא מחוקת הגוף היינו משום דמסייע ליה חוקת ממון וכן חוקה דל"ן אדם מתפיים צמומין מסייע ליה חוקת ממון ולחד מייניהו יש כח לחוקת ממון לסייע אבל לתרווייהו צבתי הדדי לא מסייע ועוד יש לפרש דמשום הכי כי הוה תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה משום דלפילו לא יתהוה אלא אחד מהן אמת או חוקת הגוף או אין אדם שותה בכוס יש לה כתובה אבל בעל לא מיפטור אלא עד שיהו כל הטעמים שלו אמת שאם אחד מהם שקר מפסיד הבעל הילכך גריעי טעמי הבעל מטעמי האשה: **רישא** מנה **לאבא** בידך. ללכורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש דטעמא משום דצבתי שלה לא מהני לאז דהוי כמנה לאחור צידך דאמרינן גיש נוחלין (ב"ב קל"ג: ושם) דל"נו נאמן גזי דאומר זה אשי אינו נאמן דצבתי לאכוחי מהתם דצבתי ושמא לאז צבתי עדיף ומאי שנה ה"מ דכמנה לאחור צידך או ואלע"ג

קדושין דהא קיימי עדים: **העמד ממון על חוקתו** כי ליכא חוקה דגופא: רב אשי אמר כו'. מהדר נמי לאוקמה כולה כרבן גמליאל דחוקה דגופא עדיפא ורישא להכי לא מהניא חוקה דגופא לפי שאין הטענה שלה אלא של אציה שכתובת אירוסין לאז והוה ליה מנה לאבא צידך וגזי אב לא אמרינן צדוק שלה דמיהני חוקתה: מודה ר"מ גרס"י בתוספתא. אע"ג דאמר נכנסה לרשות הבעל על הבעל להציא ראייה מודה הוא צמומין הראויין לצא עמה כו'. וקס"ד בכל מומין שיש לספק ולומר שמצית אציה בזה: **שעל האז להציא ראייה**. ואע"פ שנכנסה לרשות הבעל: **מנה לי צידך הוא**. וינמא העמד הגוף על חוקתו ציטירה. אצבע יתירה דליכא למימר לאחור אירוסין נולד: **ומשך בעל החמור את הפרה**. והחמור היה צבתי בעליו ותנן בקדושין (דף טז.) כל הנעשה דמים בחמור כיון שזכה זה שמשך אחד מהם נתחייב חזרו צמומין חליפין

לתרווייהו צבתי הדדי לא מסייע ועוד יש לפרש דמשום הכי כי הוה תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה משום דלפילו לא יתהוה אלא אחד מהן אמת או חוקת הגוף או אין אדם שותה בכוס יש לה כתובה אבל בעל לא מיפטור אלא עד שיהו כל הטעמים שלו אמת שאם אחד מהם שקר מפסיד הבעל הילכך גריעי טעמי הבעל מטעמי האשה: **רישא** מנה **לאבא** בידך. ללכורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש דטעמא משום דצבתי שלה לא מהני לאז דהוי כמנה לאחור צידך דאמרינן גיש נוחלין (ב"ב קל"ג: ושם) דל"נו נאמן גזי דאומר זה אשי אינו נאמן דצבתי לאכוחי מהתם דצבתי ושמא לאז צבתי עדיף ומאי שנה ה"מ דכמנה לאחור צידך או ואלע"ג

זה כח לחוקת ממון לסייע אבל לתרווייהו צבתי הדדי לא מסייע ועוד יש לפרש דמשום הכי כי הוה תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה משום דלפילו לא יתהוה אלא אחד מהן אמת או חוקת הגוף או אין אדם שותה בכוס יש לה כתובה אבל בעל לא מיפטור אלא עד שיהו כל הטעמים שלו אמת שאם אחד מהם שקר מפסיד הבעל הילכך גריעי טעמי הבעל מטעמי האשה: **רישא** מנה **לאבא** בידך. ללכורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש דטעמא משום דצבתי שלה לא מהני לאז דהוי כמנה לאחור צידך דאמרינן גיש נוחלין (ב"ב קל"ג: ושם) דל"נו נאמן גזי דאומר זה אשי אינו נאמן דצבתי לאכוחי מהתם דצבתי ושמא לאז צבתי עדיף ומאי שנה ה"מ דכמנה לאחור צידך או ואלע"ג

זה כח לחוקת ממון לסייע אבל לתרווייהו צבתי הדדי לא מסייע ועוד יש לפרש דמשום הכי כי הוה תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה משום דלפילו לא יתהוה אלא אחד מהן אמת או חוקת הגוף או אין אדם שותה בכוס יש לה כתובה אבל בעל לא מיפטור אלא עד שיהו כל הטעמים שלו אמת שאם אחד מהם שקר מפסיד הבעל הילכך גריעי טעמי הבעל מטעמי האשה: **רישא** מנה **לאבא** בידך. ללכורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש דטעמא משום דצבתי שלה לא מהני לאז דהוי כמנה לאחור צידך דאמרינן גיש נוחלין (ב"ב קל"ג: ושם) דל"נו נאמן גזי דאומר זה אשי אינו נאמן דצבתי לאכוחי מהתם דצבתי ושמא לאז צבתי עדיף ומאי שנה ה"מ דכמנה לאחור צידך או ואלע"ג

זכל מקום שהן: **עד שמה החמור**. זה אומר עד שלא משכת את פרתו מת חמורו וכן מת זה אומר שממשכתי מת וכבר קניו הוא לך: **ופנה הונא בל**. תנא דמתני' דאיידי צמומין כלה מסייע לי: **הי בל**. הי מילתא דמתני' מסייעתא: **אילימא כלה צבית אציה**. רישא דמתני' שצאו לרין צעודה ארוסה דקתני האז כרין להציא ראייה וצבתי ליה לשמואל כ"א דמוקי לה' צבתי מנאי ואפי' נכנסה לחופה אית ליה לתנא דרישא שהאז כרין להציא ראייה ואע"פ שלא נולד ספק צרשותו אלאמא אינו גובה ממון מספק. והאי נמי לא יחזיק צבתי חזירו מספק ואף על גב דהספק צרשות חזירו נולד שהרי כבר נעשית מסיכה:

זה כח לחוקת ממון לסייע אבל לתרווייהו צבתי הדדי לא מסייע ועוד יש לפרש דמשום הכי כי הוה תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה משום דלפילו לא יתהוה אלא אחד מהן אמת או חוקת הגוף או אין אדם שותה בכוס יש לה כתובה אבל בעל לא מיפטור אלא עד שיהו כל הטעמים שלו אמת שאם אחד מהם שקר מפסיד הבעל הילכך גריעי טעמי הבעל מטעמי האשה: **רישא** מנה **לאבא** בידך. ללכורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש דטעמא משום דצבתי שלה לא מהני לאז דהוי כמנה לאחור צידך דאמרינן גיש נוחלין (ב"ב קל"ג: ושם) דל"נו נאמן גזי דאומר זה אשי אינו נאמן דצבתי לאכוחי מהתם דצבתי ושמא לאז צבתי עדיף ומאי שנה ה"מ דכמנה לאחור צידך או ואלע"ג

זה כח לחוקת ממון לסייע אבל לתרווייהו צבתי הדדי לא מסייע ועוד יש לפרש דמשום הכי כי הוה תרווייהו צבתי הדדי עדיפי טעמי האשה משום דלפילו לא יתהוה אלא אחד מהן אמת או חוקת הגוף או אין אדם שותה בכוס יש לה כתובה אבל בעל לא מיפטור אלא עד שיהו כל הטעמים שלו אמת שאם אחד מהם שקר מפסיד הבעל הילכך גריעי טעמי הבעל מטעמי האשה: **רישא** מנה **לאבא** בידך. ללכורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש דטעמא משום דצבתי שלה לא מהני לאז דהוי כמנה לאחור צידך דאמרינן גיש נוחלין (ב"ב קל"ג: ושם) דל"נו נאמן גזי דאומר זה אשי אינו נאמן דצבתי לאכוחי מהתם דצבתי ושמא לאז צבתי עדיף ומאי שנה ה"מ דכמנה לאחור צידך או ואלע"ג